

Barnsöl eller Barselgille

Som framgår av det som utspelade sig på barnsölet var Erich Nielsen och Lauris Jenssen stora fiender, ja, man kan (nästan!) kalla dem DÖDSFIENDER!!

Efter denna något l å n g r a n d i g a Introduktion övergår jag till att översätta tingskrivarens skildring på förhoppningsvis någorlunda begriplig svenska. (Se ArkivDigital, Bild:3190/Sida:323).

Då framstod Pouell Nielsen på Clipen ("Klippan"), vittnade efter lagen, att han körde för Erichs dotter till Hans Jenssens barsell i Stackarp. Och då om aftonen, då man ville resa hem, gick Lauris Jenssen och Hans Jenssen ut genom porten, och där red Erichs ryttare ute, och jag körde då under tiden ut Erichs vagn genom porten. Då såg jag att ryttaren sköt, hän emellan Lauris Jenssen och Hans Jenssen. Så tog Lauris ryttaren i betselstängerna och drog ut sin värja ("ett vapen med lång och smal klinga"). Då kom Erich och frågade Lauris vad han hade med hans ryttare att göra. Sen kom de samman och drog varandra i håret, och föll omkull på marken. Och sen kom prästens dräng och de andra som var där och skilde dem åt. Och Lauris hade dragit ut sin värja, och Erich tog emot för den. Sen tog Lauris Erich i håret och tryckte honom ner på dikeskanten. Och när de kom upp, så tog de nya tag och föll så ner på marken.

Lauris tillfrågade Poull Nielsen, om han ville vittna utförligt om palavern ("grälet", kalabaliken") och påstå att det var jag som först tog Erich i håret?

Poull Nielsen svarade, att det han vittnat det står han fast vid.

Lauris tillfrågade Poull Nielsen, om han icke hade låtit köra ut sin vagn och skulle åka hem, då rabaldret skedde?

Poull Nielsen svarade, att det han har vittnat, det står han fast vid.

Lauris ansåg, att eftersom Pouel Nielsen åter svarade likadant som tidigare, då menar jag att hans vittnesmål bör vara ogiltigt, och icke komma mig eller mina framförda vittnen till avbräck ("skada"), eftersom han icke utförligt törs svara och vittna. Dessutom ansåg Lauris Jenssen att ej några ytterligare vittnen skulle tillåtas än de redan anförda, och begär därpå (birketings)domarens (=Sven Anderssens i Brandsberga) utslag.

(Utslaget, domen): Så eftersom inga vittnen av Erich tidigare i målet är anförda, då vet jag icke nu att jag kan vägra honom detta.

Vidare framstod Jens Jenssen i Forsby, som vittnade på samma sätt som Pouell Nielsen, och han (Jens) körde vid samma tillfälle för sin matmoder (dvs Erich Nielsens dotter, där Jens tjänade sitt uppehälle).

Lauris Jenssen begär, att Jens Jenssen själv låter sitt ord och vittnesmål ord för ord införas i tingsboken; de ord han kommer att försvara.

Jens Jenssen svarade, att han vittnar likadant som Pouell, och det står han för.

Lauris begär, att domaren skulle honom (Jens) förelägga, att sitt vittnesmål ord för ord låta införas, eftersom drängen verkar ("synes") omyndig, och möjligen icke har begått nattvardsgång ("Veret till alters"), utan jag menar att han till sitt vittnesmål antingen har varit förledd eller lockad. Därför begär han (Lauris), att hans (Jens) muntliga vittnesmål i stokkemäns påhörande måtte införas. Domaren ålade drängen, att han sitt muntliga vittnesmål skulle avlägga, vartill han svarade, att han står vid sitt vittnesmål, som han har avlagt här idag, och att han icke ville sitt vittnesmål muntligt förklara.

Erich Nielsen tillfrågar Niels Jenssen var han gjorde av sakerna ("godset"), nämligen hatten och värjan, sedan han hade bjudit ut dem till Lauris Jenssen. Niels Jenssen svarade, att de blev kvar i Stackarp, som

han tidigare har omvittnat, och såg inte att Erich hade dem, utan Olle Suendtsen vred värjan av handen på Lauris, och vet icke något mer att vittna därom.

Lauris Jenssen menade på att hans vittnesmål icke bör beaktas ("tas hänsyn till"), eftersom han har svarat och vittnat under tingsvittne ("efter avlagd ed"), att han icke visste något mer att vittna därom.

Vidare framstod Jacob Oelssen, med tillhåll ("som bor") i Sönnarslövs socken och är skorstensfejare ("sotare"), hästgällare (vallackare) och gravgravare, vilken vittnade om att då Lauris Jenssen och Hans Jenssen kom ut från Hans Jenssens gård, och Erichs ryttare red där utanför, så gick de till ryttaren, och ryttaren tog upp sin pistol och sköt emellan Lauris och Hans. Sen tog Lauris sin värja och tog hästen i betslet. Så kom Erich och frågade vad han hade med hans ryttare att göra ("skaffa"). Sen tog Erich undan Lauris värja, och Lauris tog Erich fatt i håret, så han gick ner på knäna. Sen kom Erich upp igen och tog Lauris i håret. Så kom de omkull på jorden. Sen löpte hans (Erichs) dotter hän till prästens dräng, vred händerna från håret, och Hans Jenssen hade fatt i håret på Erich och fick en blodig näsa av Erichs bakvända hand, och vet intet mer att vittna i saken.

Lauris Jenssen begärde, att Hans Jenssen skulle härom säga sin sanning med sin ed, hur det gick till i samma tumult ("bråk").

Emot sistnämnda vittne svarade Hans Jenssen att fastän han icke till idag är instämnd utan endast till första ting för att höra på vittnesmål och förklara mitt vittnesmål, vilket kan bevisas. Och icke förnekas att jag såväl som flera gott folk var med att skilja Lauris Jenssen och Erich Nielssen åt, och då måste vrida deras händer ur håret, innan de ville släppa varandra. Så om Erich hade fatt med bägge sina händer i Lauris hår, och därmed drog av ("Fällte") en stor hårlock, som också senare låg kvar på platsen och kunde beses, och Lauris hade fatt i Erich med sin vänstra hand i håret och sin värja med handsken på den högra handen. Så det skall icke visa sig, som Erich med sina vittnen påstår, att jag dem med något vredgat sinne tog någon av dem i håret. Det vittnar jag med andra som var med desamma att skilja dem åt, och vi vred händerna ur håret på dem. Och eftersom Erich i processen (målet) har påstått, att jag skulle ha tagit en käpp från hans vagn, vilket ju icke omvittnas här, eller jag kan erinra mig, utan det så skedde vid den tiden då Erich med sin ryttare varit där och sköt i luften ("udj höigaand", "i höjden"). Jag bad honom då att han icke så bland gott folk skulle bära sig åt, för en olycka kunde fort hända; vilket han då icke ville låta sig säga, utan strax slog upp portarna och med sin ryttare intågade i gården och bad honom skjuta; m.m.

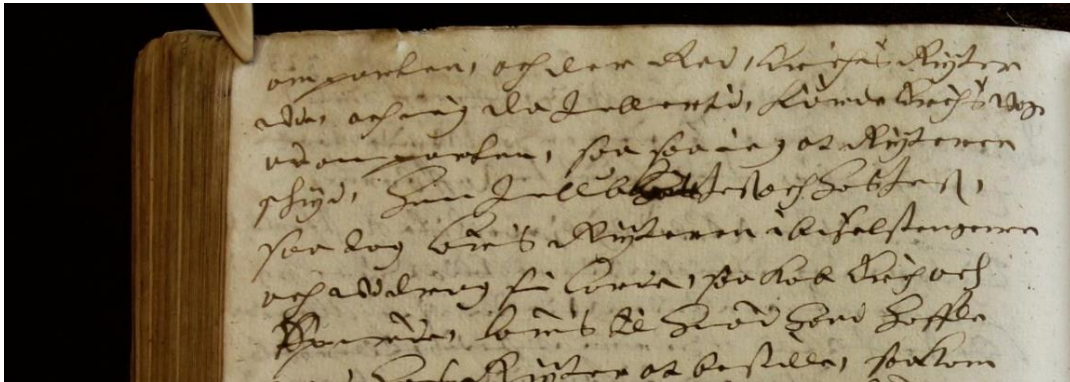
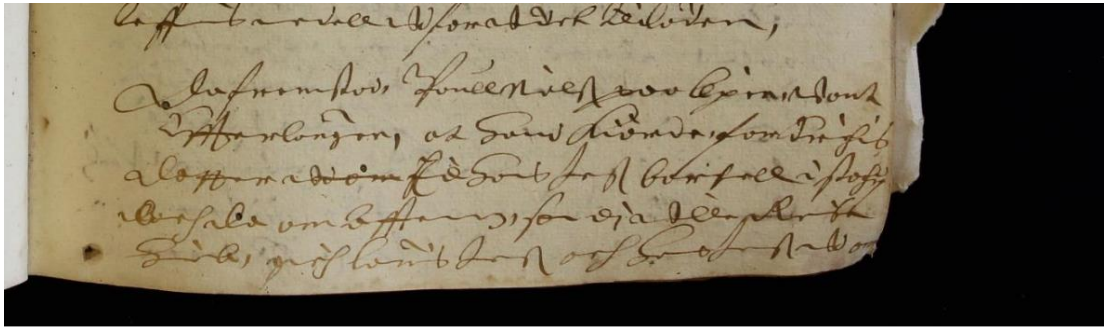
Erich Nielssen anser att Hans Jenssens vittnen icke bör hindra mig något i min rätt, eller hans ("min") version.

Lauris Jenssen begär, att Erich Nielssen måtte föreläggas att ange vilka ytterligare vittnen han kan ha att föra fram.

Erich Nielssen menar att honom icke skall förvägras vilka vittnen han kan ha att föra fram, efter inkallande och varsel, och vill icke nu dem namngiva.

Lauris Jenssen begär skriftligt tingvittne.

(Kommentar: Tingsskrivaren var skyldig att, mot arvode till honom, göra ett utdrag ur birketingsboken. Lauris fick alltså själv betala utdraget.)

På det närmast följande birketinget, som hölls tisdagen den 20 november 1660, hör dess skrivare, värden vid barselgillet i Stackarp Hans Jenssen, av sig med av mig ”försvenskad”, följande information:

”Upplyses och tillkännages, att var och en som vill ha utdrag ur tingboken, att de det hos skrivaren inom åtta dagars förlopp ansöker hos skrivaren. Därefter kan han ej tillhandahålla dem deras utdrag, eftersom alla tingsböcker skall, enligt myndighernas (”Överhetens”) befallning, inlämnas till kansliet i Malmö (= ”Skånska generalguvernementskansliet”). – Och begärdes härefter skriftligt tingsintyg.”

Mina kommentarer: 1) Detta är förklaringen till att Herrevadsklosters birketingsbok 1656 – 1660 blivit bevarad, och så småningom överlämnats till Landsarkivet i Lund, där den nu finns tillgänglig.

2) Blev det något straff för de båda bråkmakarna vid barselgillet? – Svaret är att man inte vet, eftersom birketinget den 20 november 1660 var det sist hållna och bevarade.